

№ 39 (2026) С. 98–103
National Academy of Fine Arts and Architecture
Collection of Scholarly Works
«Ukrainian Academy of Art»
ISSN 2411–3034
Website: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam>

УДК 73.04:159.937

ORCID ID: 0009-0003-5373-3195

DOI <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2026-39-11>

Ігор Глухенький

старший викладач кафедри скульптури
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
igor.gluhenkii@naoma.edu.ua

КОЛІР І МАТЕРІАЛ ЯК ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МАЛІЙ ПЛАСТИЦІ

Анотація. *Мета статті* – дослідити роль кольору, матеріалу та патини як провідних засобів формування художньої образності в сучасній українській малій пластиці; проаналізувати психологічні, естетичні й технологічні аспекти взаємодії кольору та матеріальної фактури в скульптурному образі, де колір постає не лише декоративним елементом, а й концептуальним носієм смислів; простежити тенденцію до інтеграції кольору, фактури й матеріалу в єдину образно-пластичну структуру, що зумовлює трансформацію традиційних підходів до сприйняття скульптури. Пати́на, яка історично виконувала переважно захисну функцію, у сучасній художній практиці осмислюється як художня категорія, здатна втілювати ідеї часу, пам'яті та духовної трансформації, посилюючи емоційно-сміслову виразність пластичного образу. **Методи дослідження.** Застосовано методи художньо-пластичного, порівняльного та психоестетичного аналізу, а також візуального спостереження й семантичного узагальнення, які дали змогу простежити взаємодію кольору, матеріалу, фактури та форми у процесі формування образності сучасних скульптурних творів малих форм. **Результати.** Встановлено, що сучасна українська мала пластика характеризується зростанням ролі кольору й матеріалу як складових образного мислення. Інноваційні технології патинування – електрохімічна обробка, лазерне тонування, застосування нанопокриттів, комбінування металів із полімерними матеріалами – розширюють виразальні можливості скульптури та сприяють створенню нових художніх образів. Колір у сучасній пластиці набуває символічного значення, формуючи емоційно-психологічне поле твору, тоді як пати́на виступає носієм часових і культурних смислів, метафорою історичної пам'яті та духовної глибини образу. **Висновки.** Колір, матеріал і пати́на в сучасній українській малій пластиці виступають ключовими засобами формування художньої образності та носіями емоційно-сміслового навантаження. Їхнє поєднання забезпечує цілісність пластичного образу, поглиблює його сприйняття та активізує психологічну взаємодію між твором і глядачем. Використання інноваційних технологій сприяє розширенню художньої мови малої пластики, у якій матеріальність і колір стають повноцінними складниками образного мислення сучасного мистецтва.

Ключові слова: мала пластика, художня образність, колір, матеріал, пати́на, фактура, поліхромія, сучасна скульптура.

COLOR AND MATERIAL AS MEANS OF FORMING IMAGERY IN CONTEMPORARY
UKRAINIAN SMALL-SCALE SCULPTURE

Ihor Hlukhenkyi

Senior Lecturer at the Department of Sculpture
National Academy of Fine Arts and Architecture
igor.gluhenkii@naoma.edu.ua

Abstract. *The aim of the article is to examine the role of color, material, and patina as the key means of forming artistic imagery in contemporary Ukrainian small-scale sculpture. Psychological, aesthetic, and technological aspects of the interaction between color and material texture within the sculptural image are analyzed, where color functions not only as a decorative element but also as a conceptual carrier of meaning. The study identifies a tendency toward the integration of color, texture, and material into some unified figurative and plastic structure, which transforms traditional approaches to sculptural perception. Patina, which historically has performed a protective function, is interpreted in contemporary artistic practice as an artistic category embodying ideas of time, memory, and spiritual transformation, thereby enhancing the emotional and semantic expressiveness of the sculptural image. Methods. The research is based on the methods of artistic-plastic, comparative, and psycho-aesthetic analysis, as well as visual observation and semantic generalization, enabling the examination of interactions between color, material, texture, and form in contemporary small-scale sculpture. Results. The study reveals an increasing role of color and material as components of figurative thinking in contemporary Ukrainian small-scale sculpture. Innovative patination technologies — electrochemical treatment, laser toning, nanocoatings, and the combination of metals with polymer materials — expand expressive possibilities and contribute to the emergence of new artistic imagery. Color acquires symbolic meaning and shapes the emotional and psychological field of the artwork, while patina functions as a carrier of temporal and cultural meanings, serving as a metaphor for historical memory and spiritual depth. Conclusions. Color, material, and patina in contemporary Ukrainian small-scale sculpture act as fundamental means of forming artistic imagery and carriers of emotional and semantic content. Their interaction ensures the integrity of the sculptural image, deepens perception, and intensifies psychological engagement between the artwork and the viewer. The application of innovative technologies expands the artistic language of small-scale sculpture, where materiality and color become integral components of contemporary artistic thinking.*

Key words: *small-scale sculpture, artistic imagery, color, material, patina, texture, polychromy, contemporary sculpture.*

Постановка проблеми. Сучасна українська мала пластика початку ХХІ століття постає як самостійне й динамічне художнє явище, у межах якого відбуваються активні процеси оновлення пластичної мови, образної системи та матеріально-технологічних засобів виразності. У контексті цих трансформацій особливого значення набувають колір і матеріал як ключові чинники формування художньої образності, що визначають не лише зовнішні характеристики скульптурної форми, а й її семантичне, емоційно-образне та концептуальне наповнення. На протигагу традиційному уявленню про малу пластику як переважно монохромну й матеріально стриману форму, сучасні українські скульптори активно експериментують із кольором, фактурою, патинуванням, поєднанням різнорідних матеріалів і новітніх технологій. Колір у сучасній малій пластиці дедалі частіше виходить за межі декоративної функції та трансформується в самостійний образотворчий засіб, здатний акцентувати ідейний зміст твору, підсилувати його символічне звучання та формувати

багаторівневу художню метафору. Матеріал, своєю чергою, перестає бути лише носієм форми й постає активним учасником образотворчого процесу, визначаючи характер пластики, ритміку, асоціативне сприйняття та смислову глибину скульптурного образу.

Актуальність дослідження зумовлена недостатньою систематизацією наукових підходів до аналізу ролі кольору й матеріалу саме в сучасній українській малій пластиці. У більшості мистецтвознавчих праць ці аспекти розглядаються фрагментарно — в межах загальних досліджень сучасної скульптури або в контексті індивідуальних творчих практик окремих митців. Водночас комплексне осмислення кольору й матеріалу як взаємопов'язаних засобів формування образності в малих пластичних формах залишається актуальним завданням сучасного мистецтвознавства.

У зв'язку з цим постає необхідність наукового аналізу художніх стратегій сучасних українських скульпторів, спрямованих на переосмислення традиційних матеріалів і активне використання кольору як концептуального

та композиційного елемента. Такий підхід дає змогу глибше розкрити специфіку образного мислення в сучасній малій пластиці та окреслити її місце в загальному процесі розвитку українського образотворчого мистецтва початку XXI століття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування образності в сучасній українській скульптурі, зокрема у сфері малої пластики, є предметом уваги мистецтвознавства, однак висвітлюється фрагментарно й зосереджується переважно на окремих аспектах розвитку скульптурної мови. В наукових працях розглядаються питання еволюції пластичної форми, трансформації художньої мови скульптури, ролі матеріалу та фактури у створенні образу, а також взаємодії скульптури з просторовим середовищем і сучасними художніми практиками.

Загальні тенденції розвитку української скульптури кінця XX – початку XXI століття висвітлено у працях О. Голубця [1], де акцент зроблено на еволюції пластичних форм і співвідношенні традицій та новаторських пошуків. Подібний узагальнюючий характер має дослідження М. Протас [2], у якому розглядається розвиток художніх підходів і розширення матеріально-технологічних можливостей скульптури. Водночас у зазначених працях колір і матеріал аналізуються переважно як складові пластичної мови, без виокремлення їх як самостійних носіїв образності. У дослідженні О. Роготченка [3] українська скульптура розглядається у ширшому європейському культурному контексті, однак проблематика формування образу через матеріально-колористичні засоби не є предметом спеціального аналізу.

У працях, присвячених сучасним художнім тенденціям, зокрема у дослідженні А. Білик [4, с. 100–105], підкреслюється значення експерименту з матеріалами, фактурою та кольором, проте ці елементи розглядаються переважно як чинники художньої виразності, а не як концептуальна основа формування образу. У роботі С. Брильова [5, с. 125–128] акцентовано взаємодію скульптурного мислення зі сферою дизайну, що розширює уявлення про функціонування пластичної форми, однак не передбачає системного аналізу кольору та матеріалу як єдиного образотворчого комплексу.

Дослідження, присвячені малій пластиці, зокрема праці В. Гончарука [6, с. 297–308] та Г. Івашківа [7, с. 1099–1120], зосереджені на історико-технологічних і функціональних

аспектах розвитку малих форм, їхній ролі в інтер'єрі та особливостях виробництва. Водночас питання образотворчого потенціалу матеріалу й кольору в контексті сучасної малої пластики розглядаються опосередковано або залишаються поза межами системного аналізу. Авторські каталоги, зокрема видання В. Корчового [8], відображають індивідуальні творчі підходи, проте не забезпечують узагальненого теоретичного осмислення проблеми.

Методологічну основу сучасних досліджень формують праці, пов'язані з концепцією «візуального повороту» [9, с. 130–165; 10, с. 538–539], у яких акцентується зростання ролі візуального образу у культурі. Однак ці підходи мають загальнотеоретичний характер і не конкретизують особливості формування образності у скульптурі малих форм через матеріально-колористичні засоби.

Аналіз індивідуальних творчих практик, зокрема у дослідженні Ю. Романенкової [11, с. 152–168], демонструє значення пластичної динаміки, ритму та взаємодії форми і матеріалу, проте питання кольору та фактури як самостійних носіїв смислу не отримує достатнього узагальнення. Зарубіжні дослідження [12; 13; 14; 15; 16; 17] формують теоретичну базу для розуміння пластичної форми та її сприйняття, однак не орієнтовані на специфіку сучасної української малої пластики.

Незважаючи на наявність значної кількості досліджень, у сучасному мистецтвознавстві відсутній комплексний підхід до аналізу кольору, матеріалу та фактури як взаємопов'язаних і рівнозначних засобів формування художньої образності у сучасній українській малій пластиці, що і зумовлює актуальність цього дослідження.

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження становить комплексний міждисциплінарний підхід, що поєднує методи мистецтвознавчого, культурологічного та візуально-аналітичного аналізу. Такий підхід дає змогу всебічно осмислити роль кольору й матеріалу як взаємопов'язаних засобів формування образності у сучасній українській малій пластиці. У процесі дослідження застосовано *історико-мистецтвознавчий метод*, за допомогою якого простежено еволюцію використання кольору та матеріалу в українській скульптурі малих форм від традиційних до сучасних художніх практик. Формально-образний аналіз використано для виявлення особливостей композиції, фактури, поліхромії та матеріальної структури скульптурних об'єктів, а також

для визначення їхнього впливу на формування художнього образу. *Порівняльний метод* дав змогу зіставити різні авторські підходи до використання кольору й матеріалу в малій пластиці, виявити спільні тенденції та індивідуальні художні стратегії сучасних українських скульпторів. *Семіотичний та іконологічний* аналізи застосовано для інтерпретації смислового наповнення скульптурних образів, зокрема символічних і метафоричних значень, що актуалізуються через колірні та матеріальні рішення. Важливу роль у дослідженні відіграє *метод візуального аналізу*, спрямований на осмислення взаємодії скульптурної форми з простором, масштабом і сприйняттям глядача. Узагальнення та систематизація результатів здійснюються за допомогою *аналітико-синтетичного методу*, що дає змогу сформулювати теоретичні висновки та окреслити місце сучасної української малої пластики у ширшому контексті розвитку вітчизняного образотворчого мистецтва початку XXI століття.

Виклад основного матеріалу. Сучасна українська мала пластика розвивається в умовах активного оновлення пластичної мови, де поряд із формою та об'ємом дедалі більшого значення набувають матеріал, фактура поверхні та колір як самостійні засоби формування художньої образності. У скульптурі початку XXI століття матеріал перестає бути лише технічною основою твору: його фізичні властивості, зокрема щільність, зернистість, здатність до полірування або фактурної обробки, визначають характер світлотіньових переходів, ритм поверхні та емоційний тон пластичного образу [1; 2]. Колір у цьому контексті функціонує не як допоміжна декоративна ознака, а як чинник смислового акцентування, що змінює сприйняття об'єму й впливає на образну інтерпретацію твору [4, с. 100–105; 18].

Показовими для розуміння ролі матеріалу й кольору є практики сучасних українських скульпторів, у яких вибір матеріалу безпосередньо пов'язаний зі способом конструювання образу. У творчості В. Корчового важливе місце посідає робота з мармуром, де образність підсилюється властивостями каменю. Полірована поверхня створює тонкі градації світла і тіні, завдяки чому об'єм сприймається не як статична маса, а як пластично організована структура з відчуттям внутрішнього руху. Показовими є мармурові композиції «Впевнена» (2023) та «Каріатида» (2025),

у яких психологічна виразність образу формується через світлотіньову активність мармуру та характер обробки поверхні.

Інший напрям формування образності пов'язаний із використанням металу та технологіями обробки поверхні. Бронза, зокрема завдяки патинуванню, відкриває широку палітру колористичних відтінків, що підкреслюють ритм пластичних мас і створюють складну гру світла на фактурній поверхні. Аналіз творчого методу С. Брильова, поданий у дослідженні Ю. Романенкової, засвідчує, що важливими складовими інструментарію митця виступають сила пластичної форми, внутрішня динаміка руху та ритмічна організація композиції [11, с. 152–168]. Це простежується у низці скульптурних творів, зокрема «Тілець» (мармур, бронза, 1991), «Поцілунок» (бронза, мармур, 1993) та «Лев» (бронза, мармур, 2003), у яких зіставлення різних матеріалів формує виразну систему пластичних контрастів. У цих композиціях поєднання каменю та металу підсилює відчуття внутрішньої енергії форми, а пластична структура будується за принципом напруженої рівноваги мас. Особливу роль у формуванні образності відіграє патинувана поверхня бронзи, яка підкреслює ритм об'ємів і створює складну гру світла на фактурі матеріалу.

Важливим прикладом роботи з природною фактурою матеріалу є творчість В. Волосенка. У його скульптурних роботах «Торс» (мармур, 100×40×20 см), «Три ноги на двох» (70×60×40 см), «Пара» (дерево, емаль, 190×60×35 см), «Композиція» (дуб, 120×50×35 см) та «Голова людини майбутнього» (чорний граніт, 2021) пластичний образ формується через поєднання узагальненої форми з активною фактурою матеріалу. Щільність каменю, його природна тональність і світлотіньова активність поверхні забезпечують відчуття монументальності навіть у межах камерної скульптурної форми.

Ще один напрям розвитку сучасної малої пластики пов'язаний із камерними композиціями, де важливу роль відіграють лаконізм силуету та ритм пропорцій. У творчості В. Липовки тема руху реалізується через узагальнену пластику людської фігури, що простежується у композиціях серії «Балет». У цих роботах відчуття динаміки досягається через витягнуті пропорції фігур, пластичну рівновагу мас і ритм ліній, які створюють ефект танцювального жесту та передають внутрішній рух форми.

Наведені приклади дають змогу конкретизувати загальні тенденції розвитку сучасної української малої пластики. Матеріал дедалі частіше виступає не лише технічною основою, а активним чинником формування художнього змісту твору. Колір у скульптурі проявляється як результат взаємодії матеріалу, фактури та світла, набуваючи ролі композиційного та смислового акценту. Водночас характерною рисою сучасної малої пластики стає прагнення до передачі руху через ритмічну організацію форми та принцип «застиглого моменту», коли пластичний образ зберігає відчуття внутрішньої динаміки. Саме аналіз конкретних творів і творчих підходів митців дає змогу аргументовано окреслити ці тенденції та підтвердити їхню значущість у розвитку сучасної української скульптури.

Головні висновки і перспективи використання результатів дослідження. У результаті проведеного дослідження встановлено, що колір і матеріал у сучасній українській малій пластичній початку XXI століття виступають ключовими засобами формування художньої образності. На відміну від традиційного підходу, у межах якого скульптура розглядалася переважно як монохромна пластична форма, у сучасній художній практиці колір і фактура матеріалу набувають самостійного значення та активно залучаються до процесу створення образу. Доведено, що колір у сучасній малій пластичній

виконує не лише декоративну, а й смислоутворюючу функцію, виступаючи інструментом емоційного впливу та символічного узагальнення. Матеріал, у свою чергу, перестає бути лише носієм форми і набуває статусу активного компонента художнього мислення, визначаючи характер пластики, фактурну організацію поверхні та загальну образну інтонацію твору. Встановлено, що характерною ознакою сучасної української малої пластики є інтеграція кольору, матеріалу та фактури у єдину образно-пластичну систему, у межах якої ці елементи функціонують як взаємопов'язані та рівнозначні засоби художньої виразності. Такий підхід зумовлює розширення можливостей скульптурної мови та сприяє формуванню нових типів художньої образності.

Результати дослідження можуть бути використані у подальших мистецтвознавчих студіях, присвячених аналізу сучасної української скульптури, у викладанні дисциплін з історії та теорії мистецтва, а також у практиці художнього проектування та кураторській діяльності. Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні взаємодії кольору, матеріалу та сучасних технологій обробки поверхні у формуванні образності скульптури, а також у дослідженні індивідуальних творчих стратегій українських митців у контексті сучасного європейського мистецького процесу.

Список використаних джерел

1. Голубець О. Магія третього виміру. Скульптурна пластика кінця XIX – початку XXI століття. Львів : Колір ПРО, 2020. 143 с.
2. Протас М. Мистецтвознавчі моделі еволюції, теорія Шміта та стильоутворювальні стратегії розвитку української скульптури XX–XXI століть. *Сучасне мистецтво*. 2007. Вип. 4. С. 152–178. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2007_4_12 (дата звернення: 04.03.2026).
3. Роготченко О. О. Українське мистецтво в європейському культурному просторі. Львів : Апріорі, 2020. 280 с.
4. Білик А. Особливості сучасної скульптури. *Збірник наукових праць «Українська академія мистецтва»*. 2023. Вип. 33. С. 100–105. DOI: <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2023-33-12>
5. Брильов С. Застосування у дизайні предметно-просторового середовища засобів сучасної скульптури. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КНУТД, 2018. Т. 2. С. 125–128.
6. Гончарук В. Скульптурна пластика малих форм виробництва Львівської кераміко-скульптурної фабрики 1970–1980-х рр. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2018. № 35. С. 297–308.
7. Івашків Г. Пластика малих форм в інтер'єрі приміщень. *Народознавчі зошити*. 2015. № 5. С. 1099–1120.
8. Корчовий В. Шоста декада : авторський каталог робіт 2012–2022 рр. до однойменної виставки. Київ, 2022. 83 с.
9. Брюховецька О. В. Візуальний поворот у культурі і культурології. *Культурологія : Могиланська школа : колективна монографія*. Київ : Олег Філюк, 2018. С. 130–165.
10. Дутканич В. С. Феномен «візуального повороту» (від зображення до образу). *Grail of Science*. 2023. № 25. С. 538–539. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.03.2023.097>
11. Романенкова Ю. В. Сила. Рух. Ритм: творчий інструментарій скульптора Сергія Брильова. *АРТ-платФОРМА*. 2025. Т. 12, № 2. С. 152–168. DOI: <https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.152-168>
12. Arnheim R. *Art and Visual Perception: A Psychology of the Creative Eye*. Berkeley ; Los Angeles : University of California Press, 1974. 508 p.

13. Krauss R. *Passages in Modern Sculpture*. Cambridge : MIT Press, 1981. 324 p.
14. Potts A. *The Sculptural Imagination: Figurative, Modernist, Minimalist*. New Haven ; London : Yale University Press, 2000. 448 p.
15. Read H. *The Art of Sculpture*. Princeton : Princeton University Press, 1974. 288 p.
16. Tucker W. *The Language of Sculpture*. London : Thames & Hudson, 1974. 312 p.
17. Wells R. *Scale in Contemporary Sculpture: Enlargement, Miniaturisation and the Life-Size*. Farnham : Ashgate Publishing, 2013. 203 p.
18. Одрехівський В. Українська скульптура ХХІ століття: проблема інтермедіальності та жанрово-видового синтезу. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів, 2017. Вип. 31. С. 97–108. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5737809>

References

1. Holubets, O. (2020). *Mahia tretoho vymiru. Skulpturna plastyka kintsia XIX – pochatku XXI stolittia* [The magic of the third dimension. Sculptural plastic art of the late 19th – early 21st centuries]. *Kolir PRO* [in Ukrainian].
2. Protas, M. (2007). Mystetstvoznavchi modeli evoliutsii, teoriia Shmita ta stylootvoriuvalni stratehii rozvytku ukrainskoi skulptury XX–XXI stolit [Art historical models of evolution, Schmidt’s theory and style-forming strategies of Ukrainian sculpture development]. *Suchasne mystetstvo* [Contemporary Art], 4, 152–178. http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2007_4_12 [in Ukrainian].
3. Rohotchenko, O.O. (2020). *Ukrainske mystetstvo v yevropeiskomu kulturnomu prostori* [Ukrainian art in the European cultural space]. *Apriori* [in Ukrainian].
4. Bilyk, A. (2023). Osoblyvosti suchasnoi skulptury [Features of contemporary sculpture]. *Zbirnyk naukovykh prats «Ukrainska akademiia mystetstva»* [Collection of Scholarly Works “Ukrainian Academy of Art”], 33, 100–105. <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2023-33-12> [in Ukrainian].
5. Brylov, S. (2018). Zastosuvannia u dyzaini predmetno-prostorovoho seredovyscha zasobiv suchasnoi skulptury [Application of contemporary sculpture in the design of object-spatial environment]. In *Aktualni problemy suchasnoho dyzainu* (Vol. 2, pp. 125–128). KNUTD [in Ukrainian].
6. Honcharuk, V. (2018). Skulpturna plastyka malykh form vyrobnytstva Lvivskoi keramiko-skulpturnoi fabryky 1970–1980-kh rr. [Small sculptural forms of the Lviv ceramic-sculptural factory of the 1970s–1980s]. *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv* [Bulletin of the Lviv National Academy of Arts], 35, 297–308 [in Ukrainian].
7. Ivashkiv, H. (2015). Plastyka malykh form v interieri prymishchen [Small plastic forms in interior spaces]. *Narodoznavchi zoshyty* [The Ethnology Notebooks], 5, 1099–1120 [in Ukrainian].
8. Korchovyi, V. (2022). *Shosta dekada: avtorskyi kataloh robit 2012–2022 rr. do odnoimennoi vystavky* [Sixth decade: Author’s catalogue of works 2012–2022] [in Ukrainian].
9. Briukhovetska, O.V. (2018). Vizualnyi povorot u kulturi i kulturolohii [The visual turn in culture and cultural studies]. In *Kulturolohiia : Mohylianska shkola* [In Culturology: Mohyla School] [Kolektyvna monohrafiia] (s. 130–165). Oleh Filiuk [in Ukrainian].
10. Dutkanych, V.S. (2023). Fenomen “vizualnoho povorotu” (vid zobrazhennia do obrazu) [The phenomenon of the “visual turn”]. *Grail of Science*, 25, 538–539. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.03.2023.097>
11. Romanenkova, Yu.V. (2025). Syla. Rukh. Rytm: tvorchyi instrumentarii skulptora Serhii Brylova [Power. Movement. Rhythm: creative tools of sculptor Serhii Brylov]. *ART-platforma*, 12(2), 152–168. <https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.152-168> [in Ukrainian].
12. Arnheim, R. (1974). *Art and visual perception: A psychology of the creative eye*. University of California Press [in English].
13. Krauss, R. (1981). *Passages in modern sculpture*. MIT Press [in English].
14. Potts, A. (2000). *The sculptural imagination: Figurative, modernist, minimalist*. Yale University Press [in English].
15. Read, H. (1974). *The art of sculpture*. Princeton University Press [in English].
16. Tucker, W. (1974). *The language of sculpture*. Thames & Hudson [in English].
17. Wells, R. (2013). *Scale in contemporary sculpture: Enlargement, miniaturisation and the life-size*. Ashgate Publishing [in English].
18. Odrekivskyi, V. (2017). Ukrainska skulptura XXI stolittia: problema intermedialnosti ta zhanrovo-vydovoho syntezu [Ukrainian sculpture of the 21st century: the problem of intermediality and genre synthesis]. *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv* [Bulletin of the Lviv National Academy of Arts], 31, 97–108. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5737809> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 07.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)